

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) แบบเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู และศึกษาวัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูสนับสนุนการสอนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 3,511 คน โดยจำแนกตามสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่างๆ แบ่งเป็นผู้บริหาร/ผู้ช่วยผู้บริหาร จำนวน 405 คน และครูผู้สอน จำนวน 3,106 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบมีชั้นภูมิ (Stratified random sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970) (อ้างถึงใน ประยูร อาษานาม, 2534) ได้จำนวนตัวอย่าง 346 คน และหาสัดส่วนระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อให้การเก็บข้อมูลไม่เกิดความลำเอียง (Bias) ได้จำนวนผู้บริหาร/ผู้ช่วยผู้บริหาร 39 คนและครูสนับสนุนการสอน ครูผู้สอน 307 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	ผู้บริหาร/ผู้ช่วย	ครู/อาจารย์	ผู้บริหาร/ผู้ช่วย	ครู/อาจารย์	
1. เมือง	101	788	9	78	87
2. นากลาง	62	537	6	53	59
3. ศรีบุญเรือง	87	676	9	67	76
4. สุวรรณคูหา	58	410	6	41	47
5. โนนสัง	62	480	6	47	53
6. กิ่งนาหวัง	31	215	3	21	24
รวม	405	3,106	39	307	346

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้เขียนได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาสภาพการปฏิบัติงานจริงโดยประสบการณ์ตรงของผู้เขียน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจของครู

2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย

3) สร้างเครื่องมือวิจัย (ฉบับร่าง) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4) ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยแล้วเสนอเครื่องมือวิจัยต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบ

ความตรง (Validity) ทั้งความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนสำนวนภาษาที่ใช้ให้เหมาะสม

5) ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยและนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการศึกษา อำเภอนองวัวขอ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน

6) นำแบบสอบถามจากการทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยง 0.92

7) จัดทำเครื่องมือวิจัยกับสมบูรณ์

3.2.2 โครงสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจ และขวัญกำลังใจ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ราชการ ภูมิการศึกษา ตำแหน่ง สถานภาพสมรสและระดับรายได้ แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับขวัญกำลังใจของครูผู้ปฏิบัติงาน จำนวนตามองค์ประกอบ 7 ด้านคือ

- 1) การเข้าใจและพอใจในแนวนโยบายการบริหารงานของโรงเรียน
- 2) การได้รับมอบหมายภารกิจและหน้าที่การงานที่เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ
- 3) การมีโอกาสมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโรงเรียน
- 4) การได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน
- 5) การได้รับสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรม
- 6) บรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน
- 7) บทบาทและความเป็นผู้นำที่ดีของผู้บริหารโรงเรียน

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ ครูมีระดับขวัญกำลังใจสูงมาก ครูมีระดับขวัญกำลังใจสูง ครูมีระดับขวัญกำลังใจปานกลาง ครูมีระดับขวัญกำลังใจต่ำ และครูมีระดับขวัญกำลังใจต่ำมาก

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจ จานแนกตามปัจจัยต่างๆ

20 ด้าน คือ

- 1) สภาพการปฏิบัติงาน
- 2) ความเพียงพอของรายได้
- 3) ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน
- 4) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา
- 5) การติดต่อสื่อสาร
- 6) สถานภาพและการยอมรับนับถือ
- 7) ความมั่นคงปลอดภัย
- 8) การถือว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน
- 9) โอกาสก้าวหน้า
- 10) ความสามารถของผู้ร่วมงาน
- 11) ความสำเร็จของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
- 12) ความพึงพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
- 13) ความเป็นมิตรและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 14) การอุทิศตนเพื่องาน
- 15) สภาพความพึงพอใจในหน่วยงาน
- 16) ความสอดคล้องระหว่างงานกับความถนัด
- 17) สภาพความพอใจในงาน
- 18) ความเหมาะสมของปริมาณงานในหน้าที่รับผิดชอบ
- 19) ความยุติธรรมในหน่วยงาน
- 20) สวัสดิการของหน่วยงาน

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 อันดับคือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่ทำให้ขาดขวัญกำลังใจ ตลอดจนทัศนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างขวัญกำลังใจที่มีต่อการปฏิบัติงานของครู

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

- 1) ผู้เขียนขอให้นักศึกษาวิทยาลัยพาหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในพื้นที่ จากผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
- 2) ผู้เขียนหนังสือแจ้งขอความร่วมมือในการกรอกข้อมูลในแบบสอบถามแก่ผู้บริหารและครู อาจารย์
- 3) ผู้เขียนนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ณ โรงเรียนต่าง ๆ ตามกลุ่มตัวอย่าง
- 4) ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถาม
- 5) ในการเก็บข้อมูลได้แบบสอบถามคืน จำนวน 315 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.04

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ผู้เขียนดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS/PC+ จำนวนค่าสถิติ ดังนี้

- 1) สถิติภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติร้อยละ
- 2) ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจกับขวัญกำลังใจใช้สถิติ

Pearson's Product Moment Correlation

- 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ใช้สถิติ Multiple Regression การแปลความในเรื่องขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการแปลความดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายความว่า	ครูมีระดับขวัญกำลังใจสูงมาก
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายความว่า	ครูมีระดับขวัญกำลังใจสูง
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายความว่า	ครูมีระดับขวัญกำลังใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายความว่า	ครูมีระดับขวัญกำลังใจต่ำ
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายความว่า	ครูมีระดับขวัญกำลังใจต่ำมาก

การแปลความในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ใช้ค่าเฉลี่ย
เป็นเกณฑ์ในการแปลความ ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายความว่า	ผู้บริหาร/ครู เห็นด้วยมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายความว่า	ผู้บริหาร/ครู เห็นด้วยมาก
2.51 - 3.50	หมายความว่า	ผู้บริหาร/ครู เห็นด้วยปานกลาง
1.51 - 2.00	หมายความว่า	ผู้บริหาร/ครู เห็นด้วยน้อย
1.00 - 1.50	หมายความว่า	ผู้บริหาร/ครู เห็นด้วยน้อยที่สุด